

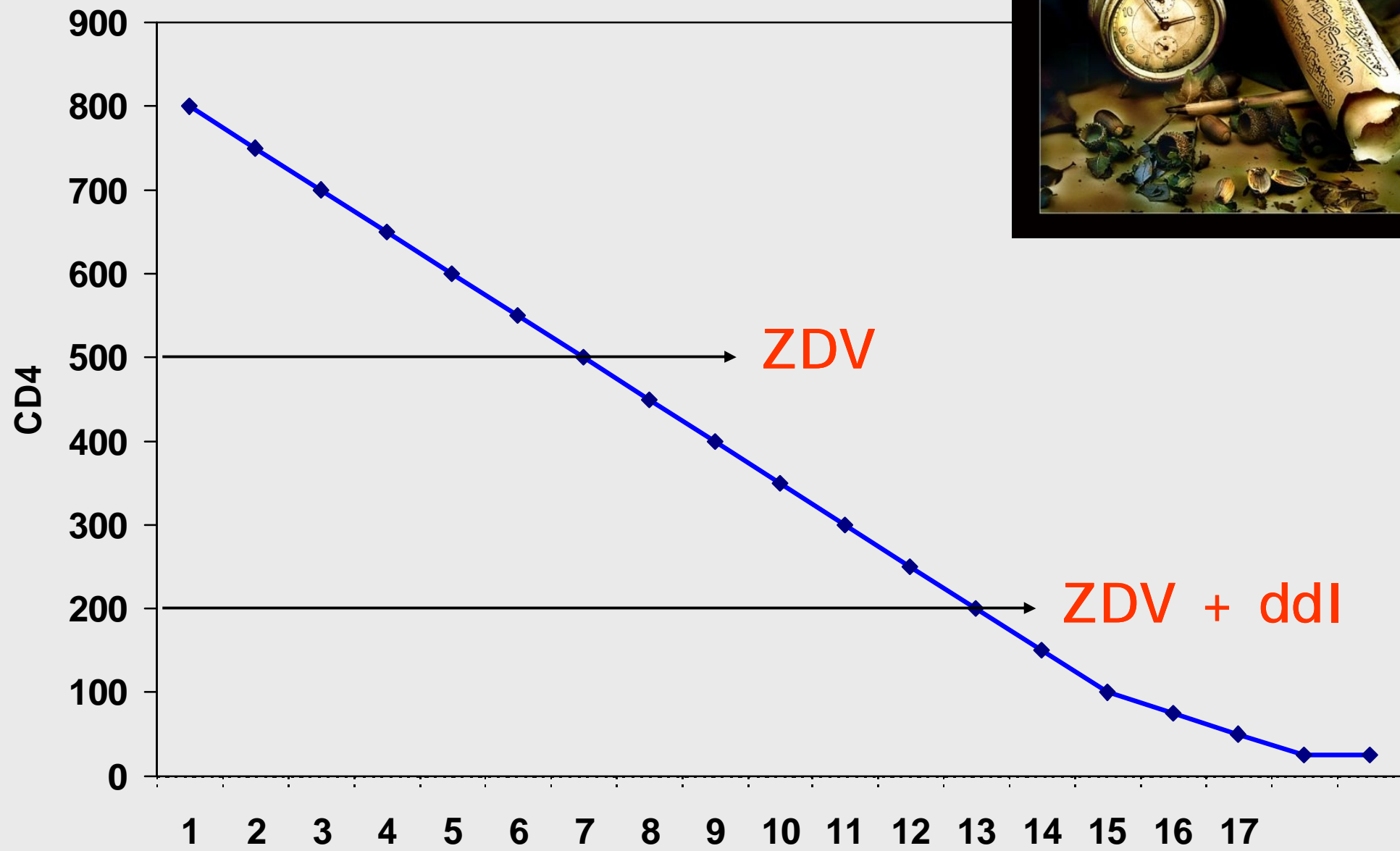
Klinik **HIV/AIDS**

Sempozyumu **2010**

ART NE ZAMAN BAŞLAYALIM?

Dr. Başak Dokuzoğuz

Ankara Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi
1.Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Kliniği

IAS-USA 2000

International AIDS Society of USA

CD4 sayısı / mm ³	Viral Yük < 5 000 kopya/ ml	Viral Yük 5 000 - 50 000 kopya/ ml	Viral Yük > 50 000 kopya/ ml
< 350/ mm ³	Tedavi verin	Tedavi verin	Tedavi verin
350-500/ mm ³	Tedavi verin	Tedavi verin	Tedavi verin
>500/ mm ³	Ertele	Başlanabilir	Tedavi verin

IAS- USA 2002
Tedaviye CD4 < 200 /mm³ düzeyinde başlanmalı

Neden CD4 200/ mm³ ?

- ü İki kohort çalışma: < 200/mm³ ART başlanırsa mortalite artar
  - ü Kısa süreli izlemin olduğu kohort çalışmaları
  - ü Ulaşılabilen en iyi kaynaklar
  - ü CD4 > 200 /mm³ başlamanın yararı da net olarak bilmemekte
  - ü Aktif tbc, ağrı, özellikle CD4 düşük
  - ü İmmünrekonsolidasyon düşük CD4 düzeyinde
- ü İlaça bağlı yan etkiler
  - ü İlaç etkileşimleri
  - ü Erken ilaç direnci
- oların
ir
tablolar

DHHS 2004

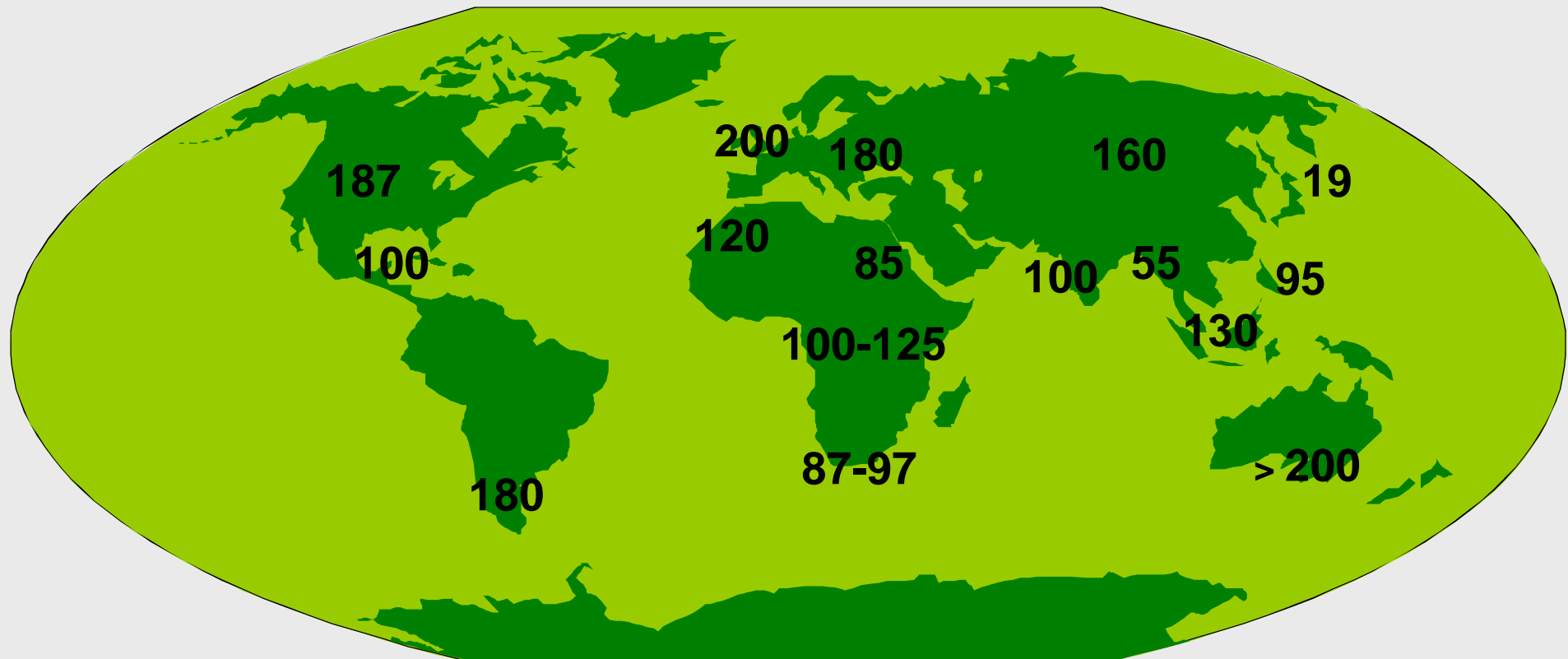
Klinik Kategori	CD4+ Hücre Sayısı	Plazma HIV-1 RNA	Önerilen
AIDS-tanımlayan hastalık veya ağır semptomatik hasta	Her hangi bir değer	Her hangi bir değer	Tedavi verin
Asemptomatik, AIDS	< 200	Her hangi bir değer	Tedavi verin
Asemptomatik	200-350	Her hangi bir değer	Tedavi ile ilişkili bütün olasılıkları değerlendirerek tedaviye karar veriniz
Asemptomatik	> 350	> 55 000	?
Asemptomatik	> 350	< 55 000	?

DHHS 2005

Klinik Kategori	CD4+ Hücre sayısı	Plazma HIV-1 RNA	Önerilen
AIDS-tanımlayan hastalık veya ağır semptomatik hasta	Her hangi bir değer	Her hangi bir değer	Tedavi veriniz
Asemptomatik, AIDS	< 200	Her hangi bir değer	Tedavi veriniz
Asemptomatik	200-350	Her hangi bir değer	Tedavi ile ilişkili bütün olasılıkları değerlendirerek tedaviye karar veriniz
Asemptomatik	> 350	> 100 000	?
Asemptomatik	> 350	< 100 000	Tedaviyi erteleyin

2003-2005

42 Ülke 176 Merkez (N= 33,008)

DHHS 2008

KLİNİK KATEGORİ	CD4-T HÜCRE SAYISI	ÖNERİLEN
AIDS tanımlayıcı hastalık	Herhangi bir değer	Tedavi başlanmalı (AI)
Asemptomatik	< 200	Tedavi başlanmalı (AI)
Asemptomatik	200 - 350	Tedavi önerilir (AII)
Asemptomatik	> 350	???

CIPRA

Comprehensive International Program of Research on AIDS

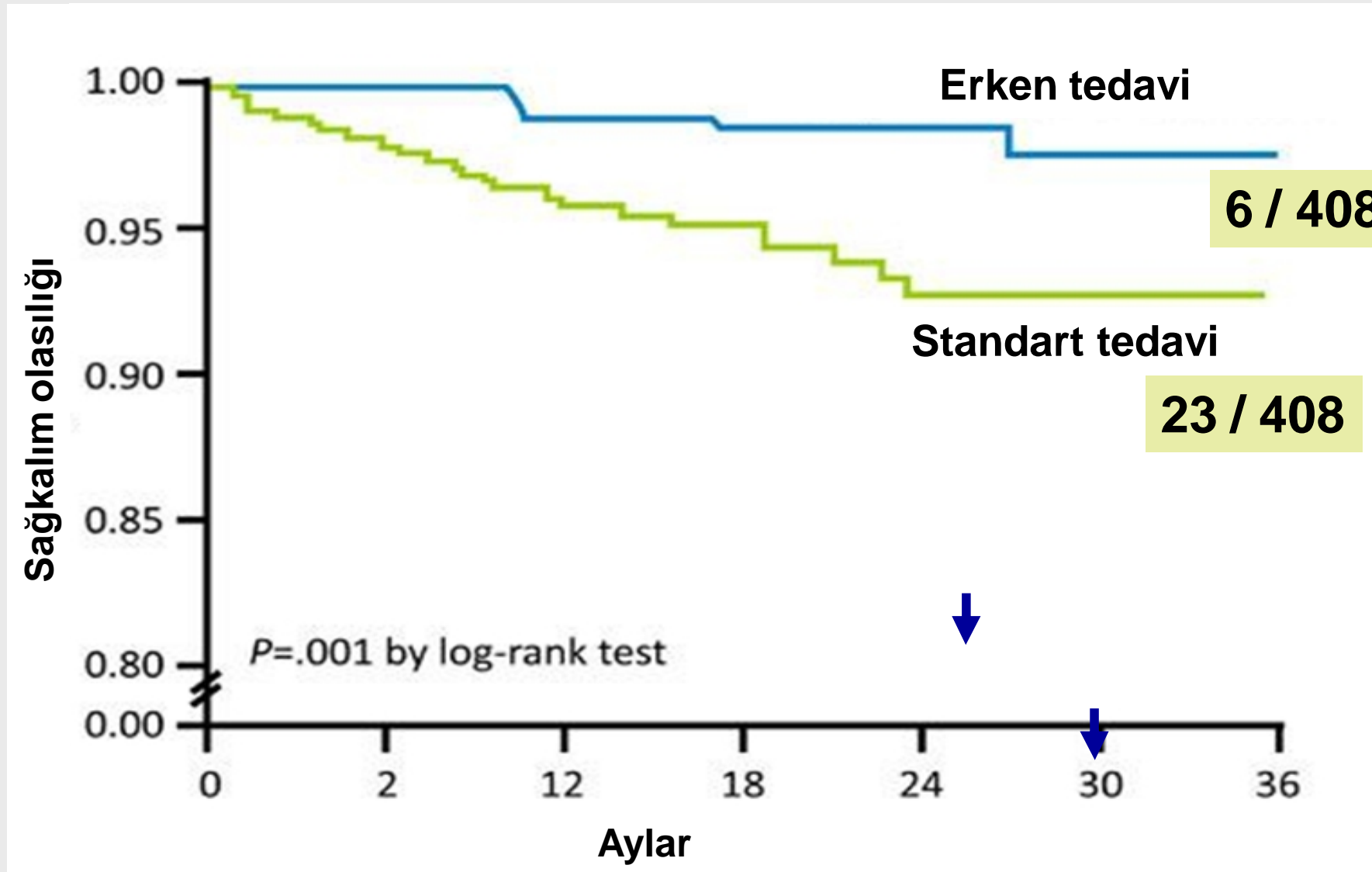
- 2005-2008
- 816 hasta
- CD4 200- 350/mm³

Erken tedavi
2 hafta içinde

Standart tedavi
CD4 < 200/mm³

- Tedavi ZDV + 3TC + EFV
- 21 ay süre izlem

CIPRA

CI PRA

CD4 <350/ mm³.....ART

w Ölüm 4 kat ↓

w Tbc insidansı 2 kat ↓

w Erken tedavi grubu : 18

w Standart tedavi grubu: 36 HR 2.0; CI %95; p=0.01

w İlaç yan etkileri daha az

SMART

Strategies for Management of Antiretroviral Therapy

w Naiv veya tedaviye 6 ay ara vermiş hasta

w N: 467

w CD4 < 250/mm³ vs CD4 < 350/mm³

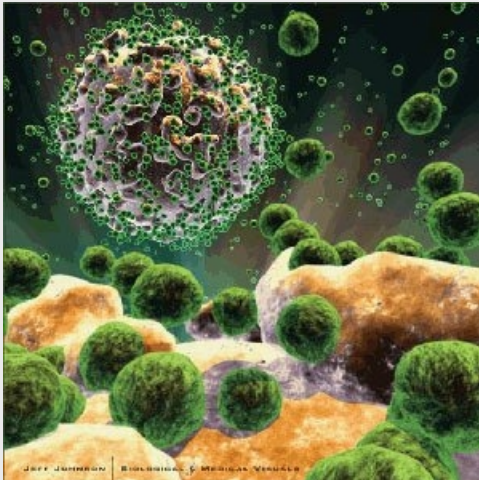
SMART

Strategies for Management of Antiretroviral Therapy

Klinik Durum 100 hasta yılı	Ertelenen tedavi (A) (n = 228)	Erken tedavi (B) (n = 249)	HR (A/B)	CI %95	<i>P</i>
FH/Ölüm	15 (4.8)	5 (1.3)	3.5	1.3-9.6	.02
FH	11 (3.5)	4 (1.1)	3.3	1.0-10.3	.04
AIDS dışı ciddi tablo	12 (3.9)	2 (0.5)	7.0	1.6-31.4	.01
Toplam	21 (7.0)	6 (1.6)	4.2	1.7-10.4	.002

Erken Tedaviyi Destekleyen Bulgular

Tedavisiz HIV infeksiyonu yaşlanmayla oluşan immün sistem defektlerinin erken ortaya çıkmasına neden olmaktadır

- Cao W.et al JAIDS 2009;50:137.
- Tenorio AR.et al Clin Immunol 2009;130:298.
- DesquilbetL.et al. J Gerontol A Biol Sci Med Sci 2007 ;62:1279

HIV replikasyonu
İnflamasyon

wProinflamatuvar sitokin artışı
wT hücre yenilenmesinde azalma
wTimus ve lenfoid dokuda fibrozis

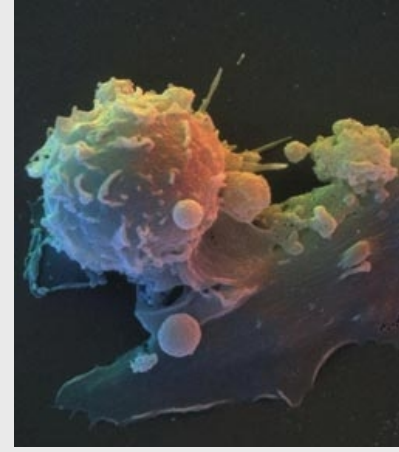
Etkin ART

Viral süpresyon

İMMÜN YAŞLANMA

wT hücre yaşlanması
wProliferasyon defektleri
wYıllarca sürer

İmmün Yaşlanma

w Zayıf CD4 cevabı

w Hastalığın bütün evrelerinde süren hasar

w HIV infeksiyonunda asemptomatik faz yoktur

Deeks SG. Phillips BMJ 2009;338:a3172,

Gras L. Et al. JAIDS 2007;45:183.

Moore RD. Keruly JC. Clin Infect Dis 2007;44:441

Erken Tedaviyi Destekleyen Bulgular

- w CD4 düşükken tedavi başlanan kişilerde
  - w tedavi başarılı olsa bile
  - w uzun süre HIV ile ilişkili inflamasyon ve immün aktivasyona maruz kalmalarına bağlı olarak
- w Daha fazla immün yaşlanma
- w Rezidüel inflamasyon
- w İmmün baskılanma
- w CD4 yüksekken başlanarlardan daha fazladır

Erken Tedaviyi Destekleyen Bulgular

w Yaş

w Tedavi öncesi CD4 düzeyinin
düşüklüğü

w Yüksek T hücre aktivasyonu

w Lenfoid fibrozis

CD4 T hücre
yenilenmesini sınırlar

Erken Tedaviyi Destekleyen Bulgular

Kardiyovasküler hastalık ve mortaliteyle ilişkili inflamatuvar marker

HIV (+)

vs

HIV (-) Aynı Yaş Cins Irk

w h- CRP

w IL6

w D-dimer

w Cystatin C

NeuhauseJ et al. J Infect Dis 2010; 201:1788

Yeni kardiyovasküler sorun riski %80 artmaktadır

Lichtenstein KA, et al. J Acquir Immune Defic Syndr. 2008;47:27-35.

HOPS KOHORT

HIV Outpatient Study

Başlangıç CD4 /mm ³	Anemi		Periferik Nöropati		Böbrek Yetmezliği	
	HR CI % 95	<i>P</i>	HR CI % 95	<i>P</i>	HR CI % 95	<i>P</i>
0-199	1.68 (1.05-2.69)	.030	1.54 (1.22-1.96)	< .001	2.22 (1.41-3.45)	< .001
200-349	1.34 (0.77-2.32)	.303	1.43 (1.05-1.93)	.022	2.23 (1.22-4.06)	.009
≥ 350	0.63 (0.33-1.21)	.165	0.88 (0.64-1.21)	.437	1.01 (0.52-1.94)	.983

HIV/ AIDS – Kanser?

Silverberg M, et al. CROI 2010.

- Retrospektif
- HIV (+): 19 280 olgu vs HIV(-): 202 313 olgu

HR	CD4+ hücre sayısı /mm ³			
	< 200	201-499	≥ 500	P
İnfeksiyon ilişkili	12.8	5.9	3.2	< .001
Anal	164.2	83.1	34.2	< .001
Hodgkin's lenfoma	55.0	11.0	11.6	< .001
Oral/faringeal	3.1	1.9	0.8	.030
İnfeksiyon ilişkisiz	1.8	1.2	1.1	.002
Akciğer	2.1	1.0	1.2	.083
Kolorektal	2.2	1.0	0.9	.050

ART Ne Zaman Başlayalım?

w ART immünolojik hedefi ?

w CD4 sayısını yükseltmek

w Kaça kadar?

w Normal CD4 kaç?

w 400-500 hücre

w > 600

CNICS

CFAR[centers for AIDS Research] Network of
Integrated Clinical Systems

w CD4 <200/ mm³ ART

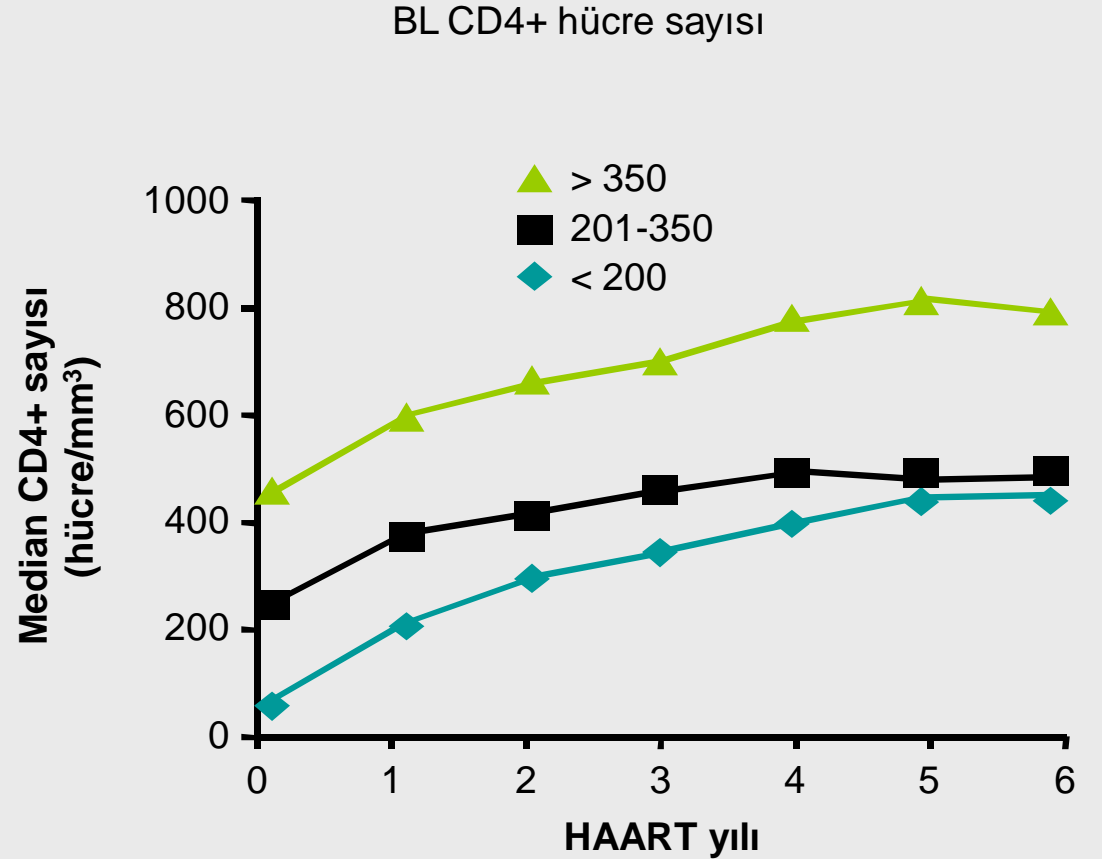
w Etkin tedavi

w 10.yılında

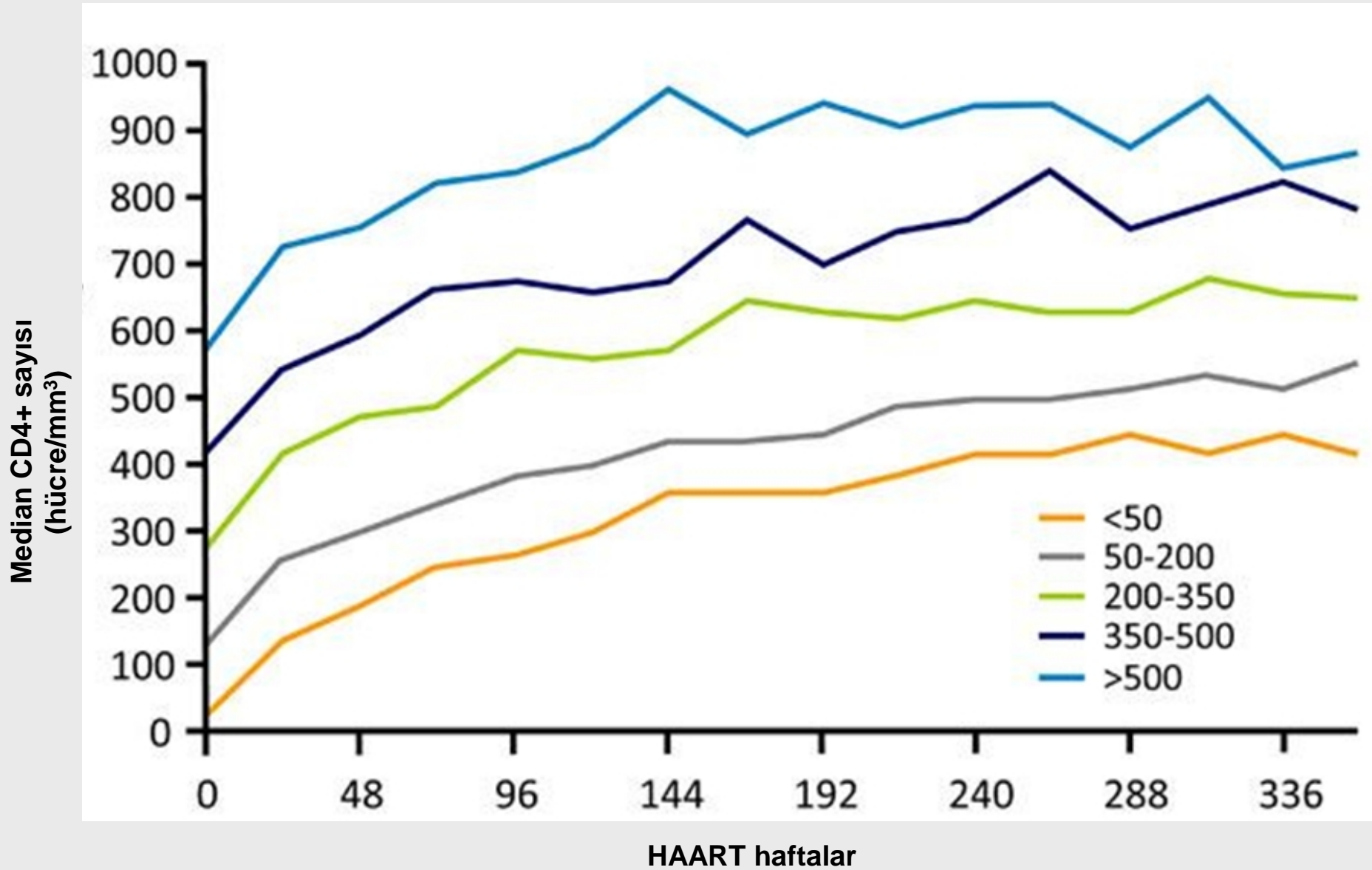
w CD4 sayısı < 500/ mm³ %40 olgu

Johns Hopkins HIV Clinical Cohort

Başlangıç CD4 + hücre sayısından bağımsız olarak tedavi ile CD4 sayısı 250-350 artmaktadır

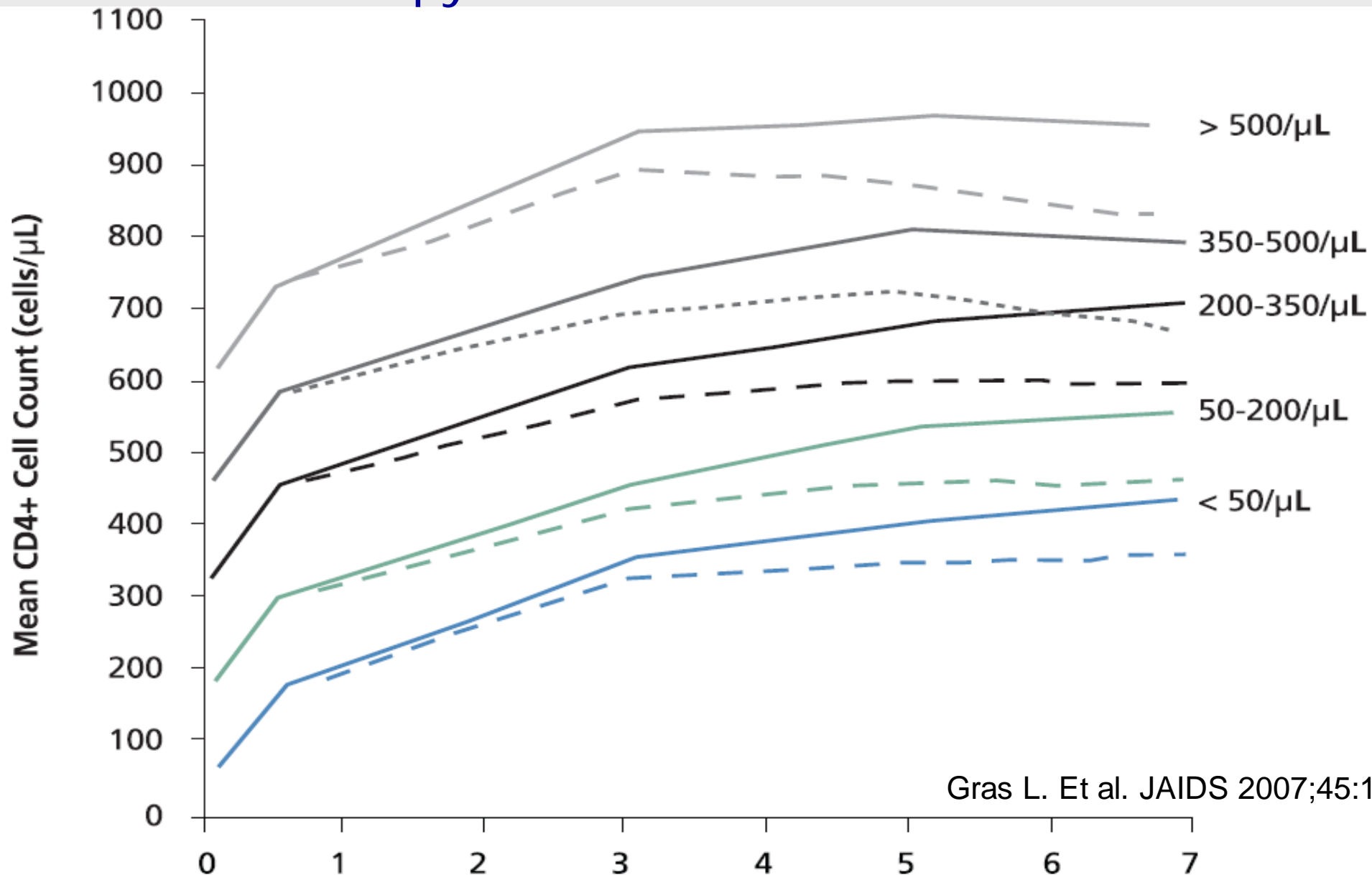

ATHENA National Cohort

ATHENA

AIDS Therapy Evaluation in the Netherlands

Gras L. Et al. JAIDS 2007;45:183

NA- ACCORD

North America AIDS Cohort Collaboration on Research and Design

22 kohort

67 527 olgu

W CD4 351-500/mm³
(n 8362)

* Erken tedavi
(n 2084)

* Ertelenmiş tedavi
CD4 351/mm³

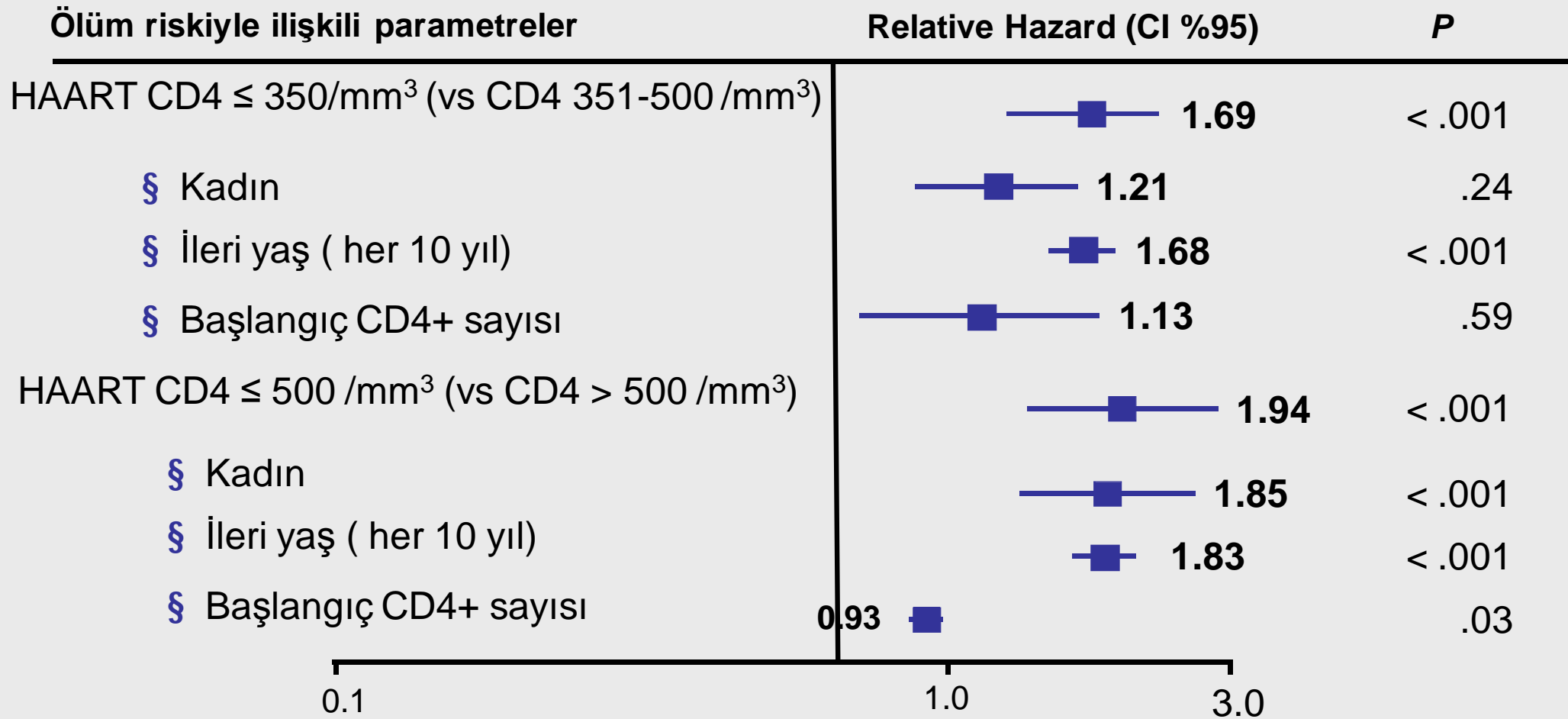
W CD4 > 500
(n 9155)

* Erken tedavi
(n 2200)

Ertelenmiş tedavi
CD4 <500/mm³

NA- ACCORD

North America AIDS Cohort Collaboration on Research and Design

*Per 100 cells/mm³ increase.

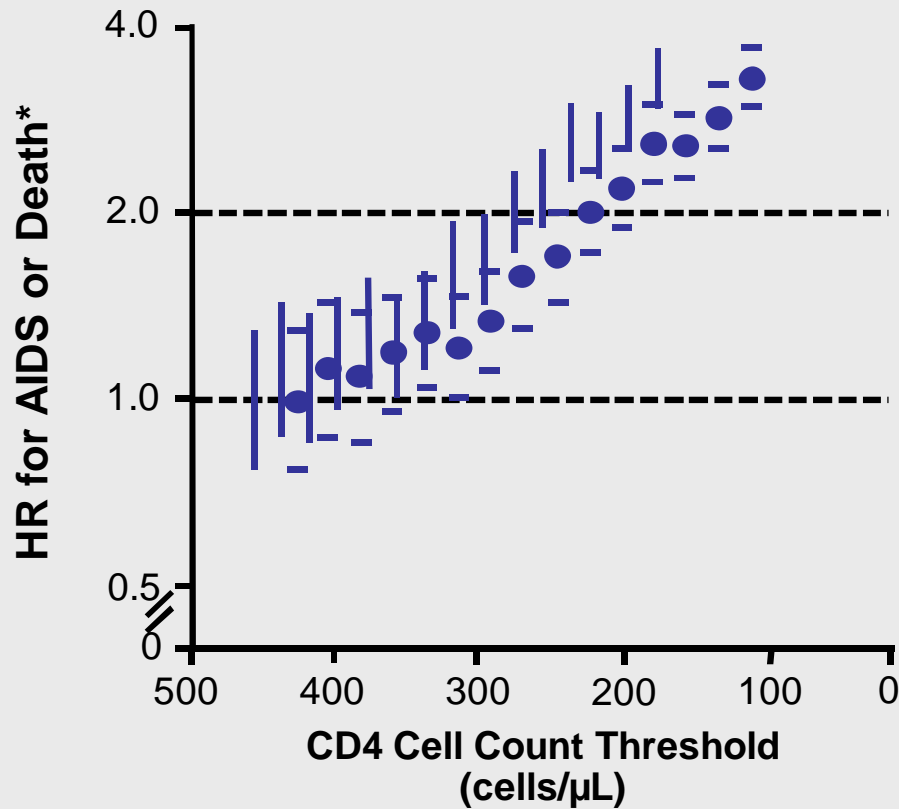
Kitahata MM, et al. N Engl J Med. 2009;360:1815-1826.

ART CC

ART Cohort Collaboration

15 kohort

24 444 olgu

karşılaştırma	HR (CI %95)
1-100 vs 101-200	3.35 (2.99-3.75)
101-200 vs 201-300	2.21 (1.91-2.56)
201-300 vs 301-400	1.34 (1.12-1.61)
251-350 vs 351-450	1.28 (1.04-1.57)
351-450 vs 451-550	0.99 (0.76-1.29)

ART CC

ART Cohort Collaboration

w CD4 > 350/mm³ tedavi

w AIDS tanımlayıcı yeni bir durumu

w ölüm riskini

azaltmaz

w ART başlama açısından CD4 350/mm³
sınırı uygundur

ERKEN TEDAVİNİN POTANSİYEL RİSKLERİ

- w Tedavi ilişkili ilaç yan etkileri ve toksisite
- w Toplam tedavi süresinin uzaması
  - w Tedavi yorgunluğunda artış
- w Hastanın HIV enfeksiyonu, HIV tedavisi ile ilgili bilgi edinmesi için az zaman olması
  - w Tedaviye uyumun azalması

ERKEN TEDAVİNİN POTANSİYEL RİSKLERİ

w Mevcut tedavi rejimleri

w Daha etkili, daha az toksik ve/veya daha iyi sonuçları olan kombinasyonların geliştirilmesi

w İlaç direnci gelişimi

w Sonraki ilaç seçeneklerinin azalması

w Dirençli virüslerin bulaşı

Direnç Riski ?

- CD4 < 350/ mm³
- CD4 ≥ 350/ mm³

daha sık / fazla direnç mutasyonu saptanmıştır

DHHS 2009

KLİNİK KATEGORİ	CD4-T HÜCRE SAYISI	ÖNERİLEN
AIDS tanımlayıcı hastalık öyküsü	Herhangi bir değer	Tedavi başlanmalı (AI)
Asemptomatik	< 350	Tedavi başlanmalı (AI)
Asemptomatik	350 - 500	Tedavi önerilir (AII - BII)
Asemptomatik	> 500	Tedavi başlanabilir (BIII) Opsiyonel (CIII)

DHHS 2009

CD4 hücre sayısından bağımsız tedavi önerilir

- w AIDS tanımlayıcı hastalık öyküsü olanlar
- w Akut fırsatçı infeksiyon gelişenler
- w Gebeler
- w HBV tedavisi gereken HIV-HBV koinfeksiyonu olanlar
- w CD4 $>100/\text{mm}^3/\text{yıl}$ düşenler
- w HIV RNA $>100\ 000$ kopya/ml

EACS 2009

SEMPTOMATİK

CDC Evre B ve C
Tedavi önerilir

Fırsatçı enfeksiyon varlığı
Tedavi mümkün olan en kısa zamanda başlanmalı

EACS 2009

ASEMPTOMATİK

CD4 - T
HÜCRE
SAYISI

ÖNERİLEN

< 200

Hemen Tedavi önerilir

200 - 350

Tedavi önerilir

EACS 2009

ASEMPTOMATİK

CD4-T HÜCRE SAYISI: 350 - 500

- HCV ko-infeksiyonu
- Tedavi gereken HBV ko-infeksiyonu
- HIV ilişkili nefropati veya diğer spesifik organ yetmezlikleri

Tedavi
önerilir

- Viral yük $> 10^5$
- CD4 sayısında düşüş 50 -100 hücre/mm³/ yıl
- Yaş > 50
- Gebelik
- Yüksek kardiyovasküler risk
- Malignite

Tedavi
düşünülebilir

EACS 2009

ASEMPTOMATİK

CD4 + HÜCRE SAYISI > 500

- Tedavi genellikle ertelenebilir
- Viral yük > 10^5 ise CD4 sayısı yakın takip edilmeli
- Eğer hasta tedavi için istekli ve tedaviye hazırsa tedavi teklif edilebilir

American Medical Association 2010

CD4 sayısına bakılmaksızın

- w Semp
- w Hastalığı hızlı ilerleme riski olanlar
- w Asem
- w Hızlı CD4 düşüşü veya VY artışı
- w CD4 s
- w VY > 100 000 kopya /ml
- w > 60 yaş
- w Kronik hepatit B veya hepatit C varlığı
- w HIV ilişkili böbrek hastalığı
- w Yüksek kardiyovasküler risk
- w Fırsatçı hastalık varlığı -tbc
- w Serodiskordan eş

DSÖ 2010

Hedef gurup	Klinik durum	Öneri
Asemptomatik olgu (Gebeler dahil)	DSÖ evre 1	CD4 <350 tedavi başlanır
Semptomatik olgu (Gebeler dahil)	DSÖ evre 2	CD4 <350 tedavi başlanır
	DSÖ evre 3-4	CD4 dikkate alınmadan tedavi başlanır
TBC ve Hepatit B koinfeksiyonu	Aktif Tbc infeksiyonu	CD4 dikkate alınmadan tedavi başlanır
	Tedavi gerektiren HBV infeksiyonu	CD4 dikkate alınmadan tedavi başlanır

- s** Hangi durumda CD4 sayısı tedavi başlamak için kontrendikasyon oluşturur ?
- s** Tanımlanan durumlarda hangi tedavi CD4 sayısı dikkate alınmadan başlanır

Annals of Internal Medicine

Established in 1927 by the American College of Physicians

Article

When to Start Antiretroviral Therapy in Resource-Limited Settings

Rochelle P. Walensky, MD, MPH; Lindsey L. Wolf, SB; Robin Wood, FCP, MMed, DTM&H; Mariam O. Fofana, AB; Kenneth A. Freedberg, MD, MSc; Neil A. Martinson, MBBCh, MPH; A. David Paltiel, PhD; Xavier Anglaret, MD, PhD; Milton C. Weinstein, PhD; Elena Losina, PhD; and for the CEPAC (Cost-Effectiveness of Preventing AIDS Complications)-International Investigators*

Abstract

Background: The results of international clinical trials that are assessing when to initiate antiretroviral therapy (ART) will not be available for several years.

Objective: To inform HIV treatment decisions about the optimal CD4 threshold at which to initiate ART in South Africa while awaiting the results of these trials.

Design: Cost-effectiveness analysis by using a computer simulation model of HIV disease.

Data Sources: Published data from randomized trials and observational cohorts in South Africa.

Target Population: HIV-infected patients in South Africa.

Time Horizon: 5-year and lifetime.

w Tedavisiz grup

w ART

CD4 < 250/mm³

CD4 < 350/mm³

w 5 yıl 4.7 milyon olgu

w 2006 yerel dolar kuru
(6.8 rand = 1\$)

Scenario and ART Initiation Criteria

Opportunistic Diseases, *n*

Deaths, *n*

**Discounted
Costs, \$**

At 10% HIV case identification and linkage to care

CD4 count $<0.350 \times 10^9$ cells/L or opportunistic disease

1 599 859

1 664 458

9 974 640 200

CD4 count $<0.250 \times 10^9$ cells/L or opportunistic disease

1 621 969

1 689 739

9 832 663 100

Difference*

(22 110)

(25 281)

141 977 100

At 30% HIV case identification and linkage to care

CD4 count $<0.350 \times 10^9$ cells/L or opportunistic disease

1 406 618

1 348 856

10 436 784 100

CD4 count $<0.250 \times 10^9$ cells/L or opportunistic disease

1 472 947

1 424 699

10 010 852 800

Difference*

(66 329)

(75 843)

425 931 300

At 100% HIV case identification and linkage to care

CD4 count $<0.350 \times 10^9$ cells/L or opportunistic disease

730 272

244 249

12 054 287 800

CD4 count $<0.250 \times 10^9$ cells/L or opportunistic disease

951 370

497 059

10 634 516 900

Difference*

(221 097)

(252 810)

1 419 770 900

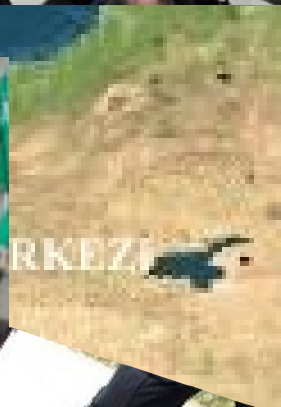

Erken tedavi ile
Yayıılımın
Önlenmesi

?

Türkiye

Teşekkür Ederim